

Stanovisko k hodnoteniu RRZ o plnení pravidla o vyrovnanom rozpočte za rok 2016

Ministerstvo financií (MF SR) zverejnilo 30. júna 2017 predbežné hodnotenie plnenia pravidla vyrovnaného rozpočtu¹ za rok 2016. Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ) následne pristúpila k hodnoteniu, ktoré zverejnila 18. júla 2017. **Obe inštitúcie vo svojom predbežnom hodnotení konštatujú, že v roku 2016 nedošlo k výraznej odchýlke od plnenia pravidla o vyrovnanom rozpočte a teda nenastali zákonné dôvody pre navrhnutie a spustenie korekčného mechanizmu.** V súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách predkladané stanovisko MF SR reaguje na hodnotenie RRZ z 18. júla 2017.

TABUĽKA 1: Porovnanie hodnotenia MF SR a RRZ pre rok 2016 (v % HDP, ak nie je uvedené inak)

	MF SR (1)	RRZ (2)	rozdiel (1-2)
Saldo VS	-1,68	-1,68	0,00
Cyklická zložka	-0,10	-0,09	-0,01
Jednorazové efekty	-0,38	0,04	-0,42
Štrukturálne saldo	-1,21	-1,63	0,42
Rovnomerná cesta - požadovaná medziročná zmena štrukturálneho salda ²	0,48	0,52	-0,04
Medziročná zmena štrukturálneho salda	1,21	0,97	0,24
Odchýlenie od požadovanej trajektórie	0,73	0,45	0,28
Hodnotenie súladu so zmenou štrukturálneho salda	V súlade	V súlade	
Kumulatívny rast agregátu výdavkov očisteného o príjmové opatrenia (v %)	2,17	2,17	0,00
Výdavkové pravidlo	1,72	1,53	0,19
Odchýlenie od výdavkového pravidla	-0,17	-0,25	0,08
Hodnotenie súladu s výdavkovým pravidlom	Nevýrazné odchýlenie	Nevýrazné odchýlenie	
Odchýlka od požadovanej trajektórie štrukturálneho salda po zohľadnení dodatočných faktorov	0,36	-0,19	0,55
Odchýlka od výdavkového pravidla po zohľadnení dodatočných faktorov	-0,47	-0,59	0,12
Celkové hodnotenie po zohľadnení dodatočných faktorov	Nenastala výrazná odchýlka	Nenastala výrazná odchýlka	

V prípade štrukturálneho salda rozdiel v základnom hodnotení MF SR a RRZ plyní najmä z existencie jednorazových vplyvov (viď Príloha „Dodržuj alebo vysvetľuj“ - bod 3,4). Hodnotenie súladu s výdavkovým pravidlom je v prípade oboch inštitúcií podobné, pričom marginálny rozdiel vo veľkosti identifikovanej odchýlky vyplýva prevažne z mierne odlišného prístupu pri výpočte hodnoty výdavkového pravidla.³

Rozdiely v celkovom hodnotení medzi MF SR a RRZ vyplývajú z odlišne zohľadnených dodatočných faktorov. Pri ostatných faktoroch, s výnimkou výdavkov na spolufinancovanie zdrojov EŠIF⁴ (viď Príloha „Dodržuj alebo vysvetľuj“ - bod 1), postupovalo MF SR konzistentne s prístupom použitým pri hodnoteniach za predchádzajúce roky.

Dodatočné faktory zohľadnené pri celkovom hodnotení štrukturálneho salda (rozdiely):

- **MF SR:** zohľadnenie aktualizácie vývoja daňových príjmov (-0,37 % HDP)

¹ Plnenie pravidla vyrovnaného rozpočtu 2016 - predbežné hodnotenie (jún 2017). Ide o prvé hodnotenie z dvoch hodnotení za rok 2016.

² Identifikovaný rozdiel vzniká z dôvodu inej úrovni štrukturálneho salda vo východiskovom roku 2015.

³ RRZ vychádza pri výpočte výdavkového pravidla z upravených výdavkov, pričom MF SR postupuje podľa metodiky EK (SGP). Ďalšie marginálne rozdiely vznikajú pri odhade miery potenciálneho rastu HDP a hodnoty tzv. konvergenčnej doložky (z dôvodu rozdielnej výšky štrukturálneho salda vo východiskovom roku 2015).

⁴ Európske štrukturálne a investičné fondy.

- **RRZ:** zmeny v opatreniach bez vplyvu na dlhodobú udržateľnosť (0,00 % HDP), zmeny v úrokových nákladoch (-0,10 % HDP) a neočakávané príjmy (-0,54 % HDP)

Dodatočné faktory zohľadnené pri celkovom hodnotení výdavkového pravidla (rozdily):

- **MF SR:** zvýšenie efektívnosti výberu DPH (0,29 % HDP) a medziročná zmena výdavkov na spolufinancovanie z dôvodu čerpania EŠIF (-0,59 % HDP)
- **RRZ:** zvýšenie efektívnosti výberu DPH (0,29 % HDP), medziročná zmena výdavkov na spolufinancovanie z dôvodu čerpania EŠIF (-0,62 % HDP) a opatrenia bez vplyvu na dlhodobú udržateľnosť (-0,02 % HDP)

Príloha: „Dodržuj alebo vysvetľuj“

- 1) **Zohľadnenie dodatočného faktora výdavkov na spolufinancovanie z dôvodu čerpania EŠIF len v prípade výdavkového pravidla.** MF SR postupovalo v hodnotení výdavkového pravidla za rok 2016 plne v súlade s postupom RRZ, čo konštatovala aj RRZ. MF SR vo finálnom hodnotení plnenia pravidla o vyrovnanom rozpočte za rok 2015 zohľadnilo uvedený dodatočný faktor aj v prípade štrukturálneho salda.⁵ Nie je však pravdou, že MF SR zmenilo svoj prístup bez zdôvodnenia. MF SR uznalo argumentáciu RRZ pri zohľadňovaní ekonomickej podstaty daného vplyvu len v prípade výdavkového pravidla z hodnotenia predchádzajúceho roka a touto úpravou sa priblížilo k prístupu RRZ. Túto skutočnosť MF SR komunikovalo v rámci finálneho hodnotenia súladu s pravidlom v roku 2015, čo potvrdila aj RRZ vo svojom zhrnutí.⁶
- 2) **RRZ zohľadňuje neočakávané príjmy** ako dodatočný faktor pri vyhodnení štrukturálneho salda. MF SR je v tomto prípade konzistentné s Európskou komisiou, ktorá konštatuje existenciu neočakávaných príjmov, no bez bližšej kvantifikácie ich v celkovom hodnotení nezohľadňuje, ale len kvalitatívne konštatuje. MF SR však nad rámec RRZ zohľadnilo predpokladaný negatívny vývoj akruálnych daňových príjmov na základe aktualizácie daňovej prognózy Výboru pre daňové prognózy z júna 2016. Zohľadnením tohto vývoja Radou by došlo priamo úmerne k zníženiu odhadu výšky neočakávaných príjmov.
- 3) MF SR považuje **časovo správne rozlíšenie korekcií k EÚ fondom**, podľa ich skutočného roku vzniku, za jednorazový vplyv. Argumentácia prečo MF SR pravidelne pristupuje k tomuto kroku pri výpočte štrukturálneho salda bola publikovaná v stanovisku k hodnoteniu RRZ za rok 2015⁷. Časovo správne zaznamenávanie korekcií medzi jednorazové vplyvy v minulosti zahrňovala aj RRZ.
- 4) RRZ neuvažuje o spätnej **zmene príspevku do EU rozpočtu** ako o jednorazovom vplyve, pričom argumentuje, že jej veľkosť nepresahuje 0,05 % HDP (čo je jedným zo základných predpokladov jednorazového vplyvu). Podľa manuálu k Paktu stability a rastu⁸ sa veľkostný limit (0,05 % HDP) pri jednorazových vplyvoch neuplatňuje v prípade, ak ide o horizontálne rozhodnutie pre všetky členské krajiny Európskej únie. Z tohto dôvodu MF SR pristúpilo k naplneniu presného výkladu Paktu stability a rastu a rovnako ako EK zohľadnilo zmenu príspevku do EU rozpočtu v hodnotení roku 2016.

⁵ Pri vyhodnení plnenia pravidla o vyrovnanom rozpočte za rok 2015 pristúpilo MF SR k zohľadneniu tohto dodatočného faktora aj v prípade štrukturálneho salda najmä z dôvodu zachovania konzistencie s hodnotením Európskej komisie, ktorá výdavky na spolufinancovanie v roku 2015 plne zohľadnila ako dodatočný faktor s vplyvom na finálnu hodnotu štrukturálneho salda.

⁶ [Zhrnutie hodnotenia plnenia pravidla o vyrovnanom rozpočte za rok 2016 - júl 2017.](#)

⁷ [Stanovisko k hodnoteniu RRZ o plnení pravidla o vyrovnanom rozpočte za rok 2015.](#)

⁸ [Vade Mecum on the Stability and Growth Pact – 2017 edition.](#)